

Apostolische reis naar Polen

Preek tijdens de Eucharistieviering

Krakau, Blonie-park, 28 mei 2006

“Mannen van Galilea, wat staat ge naar de hemel te kijken?” (Hnd 1,11)

Broeders en zusters, vandaag is in het Blonie-park van Krakau opnieuw deze vraag te horen, die ons in de Handelingen van de Apostelen is overgeleverd. Deze keer is die tot ons allemaal gericht: “Wat staat ge naar de hemel te kijken?” In het antwoord op deze vraag ligt de fundamentele waarheid over het leven en de bestemming van de mens besloten.

De vraag waar het om gaat heeft betrekking op twee houdingen die verbonden zijn met de beide werkelijkheden die het menselijk leven vormen: de aardse en de hemelse. Eerst de aardse werkelijkheid: “Wat staat ge daar?” – Waarom bent u op aarde? Wij antwoorden: Wij zijn op aarde omdat de Schepper ons hier als kroon der schepping geplaatst heeft. De almachtige God heeft overeenkomstig Zijn onuitsprekelijke liefdesplan het heelal geschapen, het doen ontstaan uit het niets. En nadat Hij dit werk had volbracht, riep Hij de mens in het bestaan, die Hij heeft geschapen naar Zijn beeld, op Hem gelijkend (vgl. Gn 1,26-27). Hij schonk hem de waardigheid van het kindschap Gods en de onsterfelijkheid. Wij weten echter dat de mens verdwaalde, het geschenk van de vrijheid misbruikte, “nee” tegen God zei en zo zichzelf veroordeelde tot een bestaan waarin het kwaad, de zonde, het lijden en de dood een rol spelen. Maar we

weten ook dat God niet in die toestand berustte, dat Hij direct binnentrad in de geschiedenis van de mens en dat deze tot heilsgeschiedenis werd. “Wij staan hier, op aarde”, wij zijn in de aarde geworteld, wij groeien uit de aarde. Hier doen wij het goede op het uitgestrekte gebied van het dagelijks bestaan, zowel op materieel als op geestelijk terrein: in de wederzijdse betrekkingen, in het opbouwen van de menselijke gemeenschap, in de cultuur. Hier ervaren wij de vermoeidheid van de reizigers die naar hun doel op weg zijn langs slingerende paden, temidden van aarzelingen, spanningen en onzekerheden, maar ook in het diepe bewustzijn dat deze weg vroeger of later ten einde zal lopen. En dan komt de gedachte op: Is dat alles? Is de aarde waarop “wij staan” onze uiteindelijke bestemming?

In dit verband moeten wij stilstaan bij het tweede deel van de vraag uit de Hande-

lingen van de Apostelen: “Wat staat ge naar de hemel te kijken?” Wij lezen dat de Verrezene, toen de apostelen probeerden Zijn aandacht te vragen voor de kwestie van het herstel van het aardse koninkrijk van Israël, “ten aanschouwen van hen omhoog geheven” werd “en een wolk onttrok Hem aan hun ogen”. En zij “staarden Hem bij zijn hemelvaart gespannen na” (Hnd 1,9-10). Zij staarden dus omhoog naar de hemel terwijl ze Jezus Christus, de Gekruisigde en Verrezene, die omhoog geheven werd, met hun blik begeleidden. Wij weten niet of ze zich op dat moment bewust waren van het feit dat zich voor hun ogen een schitterende, eindeloze horizon opende, het uiteindelijke doel van de aardse pelgrimstocht van de mens. Wellicht hebben ze dat pas met Pinksteren begrepen, verlicht door de heilige Geest. Voor ons is echter deze gebeurtenis die 2000 jaar geleden plaats vond heel gemakkelijk te begrijpen. Wij zijn geroepen om op aarde te blijven en tegelijkertijd omhoog te kijken naar de hemel, om onze aandacht, onze gedachten en ons hart te richten op het onuitsprekelijke mysterie van God. Wij zijn geroepen om in de richting van de goddelijke werkelijkheid te kijken, waarop de mens sinds zijn schepping gericht is. Die omvat de definitieve zin van ons leven.

Dierbare broeders en zusters, diep bewogen vier ik vandaag de Eucharistie in het Blonie-park van Krakau, een plaats waar de heilige Vader Johannes Paulus II tijdens zijn onvergetelijke apostolische reizen naar zijn vaderland meerdere malen heeft gevierd. Hij ontmoette het volk van God bij de viering van de liturgie in bijna alle delen van de wereld, maar het lijdt geen twijfel dat het vieren van de heilige Mis in het Blonie-park van Krakau steeds

een bijzondere gebeurtenis voor hem was. Hier keerde hij in gedachten en met het hart terug tot de wortels, tot de bron van zijn geloof en zijn dienst aan de Kerk. Van hieruit zag hij Krakau en heel Polen. Bij zijn eerste pelgrimsreis naar Polen zei hij op 10 juni 1979 aan het einde van zijn preek, hier op deze plaats, verlangend: “Zo wil ik, voor ik hier weg ga, nog eenmaal een blik op Krakau werpen, op dit Krakau waar iedere steen mij dierbaar is, en ik kijk naar Polen ....”¹ Tijdens de laatste heilige Mis die hij op deze plaats vierde, op 18 augustus 2002, zei hij in de preek: “Dankbaar ben ik ook voor de uitnodiging mijn Krakau te bezoeken en voor de gastvrijheid die mij hier geboden wordt.”² Ik wil deze woorden overnemen, ze tot de mijne maken en ze vandaag herhalen: Ik dank u van ganser harte “voor de uitnodiging mijn Krakau te bezoeken en voor de gastvrijheid die mij hier geboden wordt”. Krakau, de stad van Karol Wojtyla en Johannes Paulus II is ook *mijn Krakau!* Het is ook het Krakau dat talloze christenen in de hele wereld na aan het hart ligt, die weten dat Johannes Paulus II naar de Vaticaanse heuvel kwam vanuit deze stad, vanaf de heuvel van Wawel, ‘uit een ver land’, dat dankzij deze gebeurtenissen is geworden tot een land dat allen lief en dierbaar is.

Aan het begin van het tweede jaar van mijn pontificaat was het mijn hartenwens naar Polen en naar Krakau te komen, als pelgrim in het voetspoor van mijn voorganger. Ik wilde de lucht van zijn vaderland inademen. Ik wilde het land zien waar hij geboren werd en waar hij opgroeide om de onvermoeibare dienst aan Christus en de universele Kerk op zich te nemen. Ik wilde bovenal de levende mensen ontmoeten, zijn landgenoten,

1. Johannes Paulus II, Preek bij de pontificale Hoogmis ter ere van de H. Stanislaus in Krakau, 5; in: *L'Osservatore Romano dt.*, 25 (23 juni 1979), 3.

2. Johannes Paulus II, Eucharistieviering met zaligverklaringen in het Blonie-Park, 2; in *L'Osservatore Romano dt.*, 35 (30 augustus 2002), 9.

uw geloof ervaren, waaruit hij de levenskracht putte, en mij ervan overtuigen dat u daarin volhardt. Hier wil ik God ook vragen in u de erfenis te bewaren van het geloof, de hoop en de liefde, die Johannes Paulus II aan de wereld, en in het bijzonder aan u, heeft nagelaten.

Hartelijk groet ik alle mensen die zich in het Blonie-park verzameld hebben, tot zover mijn oog reikt en nog verder. Ik zou graag ieder van u de hand geven en hem daarbij in de ogen kijken. Ik omhels van harte allen die via de radio en de televisie deelnemen aan onze Eucharistieviering. Ik groet heel Polen! Ik groet de kinderen en de jongeren, de gezinnen en de alleenstaanden, de zieken en hen die naar lichaam of geest lijden, die geen levensvreugde hebben. Ik groet al diegenen die met hun dagelijkse arbeid het welzijn van het land doen toenemen. Ik groet de Polen in de hele wereld, die leven buiten de grenzen van hun vaderland. Ik dank kardinaal Stanislaus Dziwisz, de aartsbisschop en metropoliet van Krakau, voor de hartelijke welkomstwoorden. Ik groet kardinaal Franciszek Macharski en alle kardinalen, bisschoppen, priesters en religieuzen evenals onze gemeenschappelijke gasten uit talrijke, in het bijzonder de aangrenzende, landen. Ik groet de president van de republiek, de minister-president en vertegenwoordigers van de nationale, regionale en plaatselijke overheden.

Dierbare broeders en zusters, het devies van mijn pelgrimsreis in het voetspoor van Johannes Paulus II luidt: "Weest standvastig in het geloof!" De in deze woorden tot uitdrukking gebrachte vermaning is tot ons allen gericht, is gericht tot ons die de gemeenschap van Christus' leerlingen vormen. Het geloof is een zeer

persoonlijke menselijke act die in twee dimensies verwezenlijkt wordt. Geloven is op de allereerste plaats als waar aannemen wat ons verstand niet volledig kan vatten. Men moet aannemen wat God ons openbaart, over zichzelf, over ons en over de werkelijkheid die ons omringt, ook de onzichtbare, onuitsprekelijke, onvoorstelbare werkelijkheid. Deze act van het aangaan van de geopenbaarde werkelijkheid verruimt de horizon van onze kennis en stelt ons in staat te geraken tot het mysterie waarin ons bestaan ondergedompeld is. Het is niet gemakkelijk in te stemmen met een dergelijke begrenzing van het verstand. En juist hier manifesteert zich de tweede dimensie van het geloof: zich toevertrouwen aan een Persoon – niet zomaar een persoon, doch Christus. Wat we geloven is belangrijk, maar Degene in wie we geloven is nog belangrijker.

De apostel Paulus spreekt daarover in de passage uit de Brief aan de christenen van Efeze, die we vandaag hebben gehoord. God heeft ons een geest van wijsheid gegeven en "ons innerlijk oog verlicht om te zien, hoe groot de hoop is waartoe Hij ons roept, hoe rijk de heerlijkheid van zijn erfdeel temidden der heiligen en hoe overgroot zijn macht in ons die geloven. Dezelfde sterkte en kracht heeft Hij betoond in Christus" (vgl. Ef 1,17-20). Geloven betekent zich overgeven aan God, ons lot aan Hem toevertrouwen. Geloven betekent in de heilige Geest een zeer persoonlijke band opbouwen met onze Schepper en Verlosser en er zorg voor dragen dat deze band de grondslag van het hele leven is.

Vandaag hebben wij de woorden van Jezus gehoord: "Maar gij zult kracht ontvangen van de heilige Geest die over u

komt, om mijn getuigen te zijn in Jeruzalem, in geheel Judea en Samaria en tot het uiteinde der aarde” (Hnd 1,8). Eeuwen geleden hebben deze woorden ook Polen bereikt. Ze zijn en blijven een voortdurende uitdaging voor allen die belijden dat zij Christus toebehoren, voor wie Zijn zaak het allerbelangrijkste is. Wij moeten getuigen zijn van Jezus, die leeft in de Kerk en in de harten van de mensen. Hij is het die ons een zending toevertrouwt. Op de dag van Zijn hemelvaart zei Hij tot de apostelen: “Gaat uit over de hele wereld en verkondigt het evangelie aan heel de schepping ... Maar zij trokken uit om overal te prediken, en de Heer werkte met hen mee en schonk kracht aan hun woord door de tekenen die het vergezelden” (Mc 16,15.20). Dierbare broeders en zusters! Met de keuze van Karol Wojtyla op de Stoel van Petrus, in dienst van de gehele Kerk, is uw land een plaats van een bijzonder getuigenis voor het geloof in Jezus Christus geworden. U zelf bent geroepen dit getuigenis voor de hele wereld af te leggen. Deze roeping is steeds actueel en misschien is die sinds de zalige dood van de Dienaar Gods nog wel actueler geworden. Moge de wereld uw getuigenis niet hoeven te missen!

Voordat ik terugkeer naar Rome om mijn dienstwerk voort te zetten, wil ik u allen aansporen, daarbij aansluitend aan het woord dat Johannes Paulus II hier in het jaar 1979 sprak: “U moet sterk zijn, dierbare broeders en zusters! U moet sterk zijn door de kracht van het geloof. U moet sterk zijn door uw geloofskracht! U moet trouw zijn! Meer dan in iedere andere tijd hebt u juist nu die kracht nodig. U moet sterk zijn door de kracht van de hoop, die de volmaakte vreugde schenkt en niet toelaat dat u de heilige

Geest beledigt! U moet sterk zijn door de liefde, die sterker is dan de dood ... U moet sterk zijn door de kracht van het geloof, de hoop en de liefde, liefde die bewust, rijp en verantwoordelijk is en die ons helpt op dit moment van onze geschiedenis met de mens en met de wereld de grote dialoog te voeren: de dialoog met de mens en met de wereld, die in de dialoog met God Zelf geworteld is, in dialoog met de Vader door de Zoon in de heilige Geest, de dialoog van het heil.”³

Ook ik, Benedictus XVI, opvolger van paus Johannes Paulus II, vraag u van de aarde op te zien naar de hemel – naar Hem die sinds 2000 jaar nagevolgd wordt door de generaties die op deze aarde leven, de een na de ander, en die in Hem de definitieve zin van het bestaan vinden. Spant u ijverig in, gesterkt door het geloof in God, om zijn Rijk op aarde te vestigen: het Rijk van het goede, van de gerechtigheid, van de solidariteit en van de barmhartigheid. Ik vraag u moedig te getuigen van het evangelie voor de wereld van vandaag, door hoop te brengen aan de armen, de lijdenden, de verlatenen en de vertwijfelden, aan hen die dorsten naar vrijheid, waarheid en vrede. Door goed te doen aan uw naaste en door te tonen dat u zorg draagt voor het algemeen welzijn, getuigt u dat God liefde is.

Ten slotte vraag ik u de schat van het geloof te delen met de andere volken van Europa en van de wereld, ook ter gedachtenis aan uw landgenoot die dit als opvolger van de H. Petrus met uitzonderlijke kracht en doeltreffendheid heeft gedaan. En denkt in uw gebeden en offers ook aan mij, zoals u aan mijn grote voorganger hebt gedacht, opdat ik de mij door Chris-

3. Preek bij de pontificale Hoogmis te ere van de H. Stanislaus in Krakau, 4; in: *a.w.*, 2.

tus toevertrouwde zending kan vervullen.
Ik vraag u, weest standvastig in het
geloof! Weest standvastig in de hoop!
Weest standvastig in de liefde! Amen!

Benedictus XVI

© Copyright 2006 – Libreria Editrice Vati-
cana / R.-K. Kerkgenootschap in Neder-
land

Vertaling: dr. N. Stienstra